

met Jan Tinnemans,
bijna 30 jaar lang
fokker van
karakter-mechelaars.

Jan Tinnemans

**“Hondensport is
denksport”**

Een interview met Jan Tinnemans, eigenaar van de bekende Mechelse Herder kennel Perle de Tourbière, had de redactie al enige tijd op de planning staan maar door de verslaggeving van de vele hondensport-evenementen en bijbehorende zaken is er niet altijd voldoende paginaruimte voorhanden. Een gesprek met een dergelijke gereputeerde fokker verdient immers voldoende aandacht en kan je niet afdoen met een kort onderhoud. Jan

Tinnemans mag worden beschouwd als dé pionier voor wat betreft de fokkerij van raszuivere Mechelaars binnen de KNPV-africhting. In eerste instantie was men zeer afwachtend toen hij tientallen jaren terug zijn bloedlijn opzette in een wereld waar de kruisinghond de boventoon voerde. Inmiddels behalen vele door hem gefokte honden jaarlijks een KNPV- of een IPO-certificaat. Eind januari 2003 werden wij gastvrij ontvangen in het fraaie onderkomen van de familie Tinnemans in het Midden-Limburgse Ospel. Een onderkomen waar Jan op zijn tijd tot rust kan komen want naast de fokkerij is hij een drukbezet zakenman. Aan tafel geschoven, stellen wij hem direct een gewetensvraag waarover hij echter niet lang hoeft na te denken.

H&S: Zou jij je bezighouden met fokken als er geen KNPV-programma bestond?

Jan: “Nee, ik ben begonnen met fokken dóór de KNPV. In de eerste plaats om zelf honden te hebben want als je ergens een hond koopt weet je doorgaans minder over deze hond in vergelijking met een eigen fokprodukt. Ik vind het heel erg belangrijk om wat van de achtergrond van een hond te weten. Dat

is ook gemakkelijker met het oog op de africhting. Toen ik net kennis maakte met de KNPV ging ik regelmatig bij clubs kijken en zag dat ze daar hun hond leerden zoeken en op het kistje lieten blaffen. Ik deed dat ook met mijn hond en had hem dat vrij snel geleerd. Toen ik eens stond te kijken bij een KNPV wedstrijd zei ik in mezelf: “dat doet de mijne ook”. Er stond op dat moment een oude man naast mij en die heeft mij toen meegenomen naar de hondenclub en zo is het balletje gaan rollen.

Kijk, ik richt graag honden af en ben in de KNPV terechtgekomen. Dat had wellicht ook IPO kunnen zijn maar toen ik begon waren er nog geen IPO-verenigingen in de regio. Bovendien is het IPO-gebeuren meer een vriendenclub aangelegenheid in die zin dat zo’n vereniging vaak een hele dag uittrekt om te trainen. De tijd die daarmee gemoeid gaat maakt het voor mij een hele andere afweging. Daarnaast ben ik ook in vrijwel alles functioneel ingesteld en ik denk zelf dat wat ik nu doe in de fokkerij en africhting ook een functie heeft. Als je met honden sport bedrijft, heeft dat eigenlijk geen functie op zich maar wat ik nu doe is een hond opleiden tot politiehond, dat is wat ik ook functioneel en interessant vind. Als ik naar een IPO-wedstrijd kijk, en hou me ten goede, het IPO heeft ook beslist zijn charmes, laat ik daar duidelijk over zijn, dan zie ik bijvoorbeeld dat er ergens op punten wordt gekort maar ik vraag me tegelijkertijd af met wat voor een doel? Als een hond na het gevecht nog wat schudt aan de mouw en niet meteen ‘droog’ lost, dan wordt zijn vechtlust afgestraft door puntenverlies. Met als resultaat dat het mij binnen de IPO erg moeilijk lijkt voor een doorsnee africhter om met een ‘echte’ hond te winnen al zal een topgeleider natuurlijk wel weten hoe hij of zij met zo’n hond dient om te gaan. Ik vind het jammer dat mensen vervolgens wel met hun teef naar de nummer 1 gaan om deze te laten dekken, terwijl nummer 6 bijvoorbeeld een betere hond kan zijn. Er wordt binnen het IPO gewerkt volgens bepaalde regels omdat die regels worden opgelegd van hogerhand. Binnen de KNPV komt qua regelgeving ook alles van boven maar dat is wel uitgedacht op grond van praktijksituaties. Natuurlijk is er in de periode dat destijds het keuringsreglement geschreven is, heel veel veranderd, maar dat is ook logisch, het reilen en zeilen bij de politie is natuurlijk ook constant aan verandering onderhevig. Ik heb wel vrijwel vanaf het begin af aan mijn eigen honden gefokt, ik heb er eens een gekregen welke mijn vrouw had georganiseerd, maar het merendeel heb ik zelf gefokt, zeker de laatste jaren.”

H&S: Maar met het fokken heb jij dan toch een bredere doelstelling, want je zou ook kunnen zeggen ik koop alleen maar honden, ik richt ze af en die hond heeft dan een functie, maar jij hebt je eigen ideeën over bloedlijnen en de verdere ontwikkeling?

Jan: “Ja, dat heb ik ook van begin af aan gedaan. Ik was nog maar kort in de KNPV bezig toen ik al begon met fokken. Wat ik toen deed was natuurlijk een probeersel, je weet wel hoe dat gaat, je hebt een leuke hond en daar wil je dan graag een jonge hond van hebben. Andere mensen vonden die hond wel goed maar niet mooi genoeg. Dan denk je, waar gaat het nu om, een lelijke hond die heel goed werkt wordt door zijn mooie werk toch een ‘mooie’ hond? Maar er kwam niemand voor een dekking van die hond vanwege zijn uiterlijk, dus ben ik zelf op zoek gegaan naar een teef. Daarbij hield ik natuurlijk wel rekening met het uiterlijk. De reu was een kruising Bouvier, Duitse herder, Mechelaar. In mijn allereerste periode als fokker vond ik het model Mechelaar, maar dan gitzwart, een mooie hond. Ik ben dus met deze hond gaan fokken en heb iedere keer uit de nesten een model Mechelaar aangehouden, afgericht en daar weer verder mee gefokt. Ik merkte toen al gauw dat de eigenschappen van de Mechelaar, aangevuld met het stukje van de Duitse Herder en de Bouvier de ideale hond was om af te richten. Als je de neus en het uithoudingsvermogen neemt van een Duitse Herder en daarbij het gegeven neemt dat als je een Bouvier eenmaal iets hebt geleerd hij dat ook niet meer zal vergeten, dan kom je tezamen met de karaktereigenschappen van de Mechelaar vanzelf tot een ideale werkhond. Met één van de pups die ik uit deze combinaties heb gehad, heeft Mart Bos nog in Den Bosch gestaan en behaalde daar een podiumplaats mee. Je bent in het begin natuurlijk toch aan het zoeken want je wilt vooruit om een hond af te richten. Van het fokken met deze stamboomloze honden heb ik veel geleerd. Toen ik na verloop van tijd vond dat ik toch het nodige van de fokkerij wist, ben ik op stamboom overgegaan. Ik ging toen ook wat vaker naar tentoonstellingen kijken. Niet dat zo’n tentoonstelling me nou zo boeide maar ik ontmoette daar mensen die mij weer aan informatie konden helpen, bijv. Vloemans (redactie: kennel van de Bouwelhei, België), die kon zo fascinerend over de Mechelse Herder vertellen, geweldig gewoon. Als ik dan op zo’n tentoonstelling keek naar de kop van de Mechelse Herder, zag ik een geweldige expressie, dat vond ik bij andere honden niet zo, ook niet bij een Duitse Herder.”

H&S: Ook niet bij de kruising Mechelaar (destijds)?

Jan: “Nee, ook niet bij het merendeel van de kruisingen. Zeker niet de combinatie van de expressie die bij een Mechelaar uit de ogen straalt, de werkklugste uitstraling, die mooie ranke, gespierde bouw. Er was trouwens nog een belangrijke reden om over te gaan op het fokken van stamboom Mechelaars. Toen ik nog zonder stamboom fokte, kreeg ik een telefoontje ergens uit het land en die man zei dan “Tinnemans, ik heb een hond gekocht met dat en dat probleem en die hond heb jij gefokt”. Ik vroeg dan hoe oud die hond was, wanneer de hond precies geboren was en dan gaven ze mij een datum op. Als ik dan later ging kijken in mijn boeken, want ik hield alles zeer nauwkeurig bij, dan bleek dat ik die hond helemaal niet gefokt had. Als het nu een goeie hond was dan had je geluk maar als het een slechte was dan zeiden ze “ik heb een hond van Tinnemans en daar

hoef ik er nooit geen meer van”. En dat is niet één keer gebeurd maar dat is veel vaker voorgekomen. Daar had ik schoon genoeg van en dat was voor mij mede een reden om met stamboom te gaan fokken waardoor je de identiteit van een hond altijd feilloos kunt achterhalen. Ik was me er best van bewust dat het fokken van stamboomhonden binnen de KNPV een moeilijk traject zou worden maar ik heb die weg toch bewandeld. Er waren wel meer serieuze mensen die een poging in die richting waagden maar op de een of andere manier lukte dat toch niet. Als je zo’n stamboom onder ogen kreeg dan zag je de ene outcross na de andere. Vaak werd er ook alleen maar gekeken naar de reu. Een Nederlands Kampioen willen de meeste fokkers wel gebruiken bij een combinatie. Ik ben zelf de mening toegedaan dat je naar het hele nest moet kijken waar zo’n reu uitkomt. In geval van een uitschieter (en ook nog bij een goede geleider, die eventueel van een mindere hond nog een kampioen kan maken) is dat geen garantie dat die reu goed zal vererven. Ook zijn er nog steeds mensen die denken dat als je een combinatie doet van twee Kampioenen, de jongen dan ook ongetwijfeld

Othar Perle de Tourbière in de achtertuin van de familie Tinnemans.

zo’n carrière staat te wachten, maar zo eenvoudig is het fokken dus niet. Ik probeer bij een reu met bepaalde goede werkeigenschappen die me aanstaan, een teef te vinden die die eigenschappen van de reu versterkt. Dit moet vanuit de bloedlijn bij de teef aanwezig zijn. Het uiteindelijke doel is een hond te fokken die voor iedereen geschikt is. Natuurlijk kun je niet voor iedereen de hond fokken die 100% aan zijn of haar eisen voldoet maar het doel is een dusdanige hond te fokken dat een africhter die met beide benen op de grond staat en een goede club om zich heen heeft, zo’n hond moet kunnen africhten.” Arco Perle de Tourbière, de hond die Mart Bos heeft afgericht en Bronco Perle de Tourbière die ik zelf heb afgericht, dat waren de eerste honden die mijn kennelnaam droegen. Als ik dat niet zo had gedaan, had dat misschien ook tot niets geleid. Ik heb nu vier reuen, ik heb ze niet allemaal nodig, maar het is wel fijn dat ze er zijn, dus ik kan op deze manier mooie combinaties maken binnen mijn eigen lijn. Het merendeel van de men-

CHAMP
DOGFOOD

- Balance dinner is een rijk mengsel van o.a. drie soorten malse vleesbrokken en ruimschoots verse groenten.
- Het bevat alle noodzakelijke stoffen in de juiste verhouding
- De uitgekiende samenstelling zorgt voor een complete maaltijd voor uw hond.

**BALANCE
DINNER**

**BALANCE
CROC**

- Balance croc is de complete speciaalvoeding voor actieve honden van alle rassen.
- De toevoeging van lecithine zorgt voor een betere en snellere vertering van de vetten.
- Mede hierdoor krijgt de vacht een mooie en diepe glans.

CHAMP
DOGFOOD

sen denkt dat als je het over een kennelnaam hebt, je het ook over een bloedlijn hebt, maar dat is iets totaal anders.”

H&S: Hoe ziet jouw ideale hond eruit v.w.b. zijn karaktereigenschappen?

Jan: “Een hond moet in mijn ogen geschikt zijn voor alle doeleinden. Hij moet geschikt zijn als sporthond in alle disciplines maar ook als huishond. Mijn honden hebben ook laten zien dat dat mogelijk is door het beoefenen van verschillende disciplines, bijv. Reddingshond, Speurhond, Objectbewakingshond, IPO. In het begin van de jaren zeventig waren er maar weinig honden die je op alle verschillende onderdelen kon gebruiken. Het werd ook niet beoefend; voor de meeste mensen hield het op bij het behalen van PH 1. Destijds moesten mensen soms wel drie of meer honden aanschaffen voordat ze er één hadden die ze konden africhten. De oorzaak lag natuurlijk niet altijd bij die honden, maar zo lagen de zaken toen wel. Datzelfde zie je

gaat echter ook nog eens heel veel tijd zitten en je hebt steeds mensen nodig om sporen uit te lopen en op die persoon moet je dan ook nog blindelings kunnen vertrouwen. Het moet een ‘hondenman’ zijn want je kunt dit niet zo maar iedereen laten doen en die zou dan ook nog klaar moeten staan op de schaarse momenten dat ik zelf tijd heb, dat kan ik niemand aan doen.

H&S: Jij hebt in al je lijnen legendarische Mechelaars zitten. Stond het voor jou vast dat je voor een zoon van zo’n Mechelaar als bijvoorbeeld Eik des Deux Pottois zou hebben gekozen als basis voor je toekomstige fok?

Jan: “Nee, dat niet alleen, ik had van tevoren al bepaalde dingen voorbereid. Ik had in die tijd Rudy en deze hond heb ik nadat ik hem kreeg zich laten ontplooiën tijdens het werk. Hij heeft zich bij mij goed ontwikkeld en hij had een stamboom uit een goede bloedlijn (Boscaille), dus ging ik op zoek naar een passende teef. Dit werd Debora, een dochter van Carlo van

Jan en zijn “administratie” waarin alles secuur wordt bijgehouden.

Met Othar Perle de Tourbière op de PH-I keuring in Horst.

Othar tijdens de werptoets (PH-I keuring).

overigens binnen de KNPV nog steeds wel een beetje terug, binnen het IPO hebben de mensen vaak toch wat meer geduld of inzicht om wanneer een hond iets niet van nature laat zien, dit er toch bij zo’n hond uit te halen. De instelling van de gemiddelde KNPV-er is, dat de hond van zichzelf zoveel moet hebben dat zij niet alles uit de kast hoeven te halen om de hond toch zo ver te krijgen. Meestal haal ik zelf drie certificaten met mijn honden, PH-I, PH-2 en Object. Ik zou graag Speurhond doen en ik denk dat ik dat ook wel zou kunnen met wat hulp maar ik denk dat je beter eerst Speurhond kunt halen en vervolgens de PH-certificaten want andersom is het heel moeilijk. Onze honden zoeken namelijk eigenlijk vrij hoog want met revieren en surveilleren moeten ze hoog zoeken. Om ze daarna weer om te zetten naar de diep zoekende speurhond is heel moeilijk. Het gebeurt wel door specialisten als Piet van Hal bijvoorbeeld, die kan dat uitstekend. Ik denk wel dat ik een hond kan opleiden tot speurhond als ik met de hond op jonge leeftijd begin. Er

Cristalhof (van Bert Lamers). Uit dit nest hield ik één teef, Wanda. Ik probeerde die verwantschap verder te vinden en keek waar de aftakkingen vandaan kwamen en waar de beste honden nou in vertegenwoordigd waren. Zo kwam ik op Eik des Deux Pottois en op Othar de Noaillerie van Andre Noël (red. Andre Noël is eigenaar van de Franse kennel “de la Noaillerie”), waarvan ik overigens vind dat hij de beste fokker van Europa is. Hij zal nu wel niet meer zoveel fokken maar ik weet wel dat hij een van de beste inzichten had in het fokken. Uit een nest van Wanda met Eik is Bronco Perle de Tourbière gekomen en uit een nest van Wanda met Othar is Arco Perle de Tourbière gekomen. Dit was een belangrijke fase. Het gevoel was goed maar de natuur moest uitwijzen of de ideeën juist waren. Dat bleek dus zo te zijn. Belangrijk is hierin geweest dat Mart Bos Arco niet verkocht heeft. Mart heeft in al die tijd een zeer belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van mijn fokkerij. Hij heeft ook altijd geloofd in wat we deden.

Tegenwoordig zijn de reuen en teven die ik gebruik eigenlijk altijd eigen fokprodukten. Destijds moest ik echter beginnen met het opbouwen van een bloedlijn want hier in Nederland was geen bloedlijn, sterker nog, er zijn nu nog maar heel weinig bloedlijnen. Kijk maar om je heen, dan gebruiken ze die reu op die teef, dan zus en dan zo. Als je een bloedlijn wilt opbouwen dan heb je meerdere reuen nodig die verwantschap aan elkaar hebben. Zeker als je snel wilt scoren. Ik heb geen zin om er dertig jaar over te doen om een bloedlijn op te bouwen, ik wil snel scoren en dan is lijnteelt de manier. Ik ben geen voorstander van inteelt maar ik vind dat indien het nodig is, dit wel moet kunnen. Ik vind het jammer dat “outcrossen” momenteel zo veel plaatsvindt, want er is voldoende aan elkaar verwant materiaal om mooie combinaties uit te maken. Echter, fokkers onder elkaar, dat blijkt dus niet te werken. Het gebeurt bijvoorbeeld maar heel incidenteel dat een fokker met een gerenommeerde kennelnaam bij mij een dekking komt halen. Het gebeurt wel, Bert Lamers is hier een paar keer geweest, Dave van Belzen, Beumkes uit Twello en nog enkelen maar het is zeldzaam. Het zijn meestal de incidentele fokkers die voor een dekking komen. Zoals gezegd is er voldoende materiaal voorhanden waar je excellent goede honden mee kunt fokken maar dat moet je eigenlijk met meerdere fokkers samen doen en er bestaat wel een Nederlandse Vereniging voor Belgische Herdershonden maar het blijft toch allemaal individueel werk. Dat is het nadeel, ondanks het gegeven dat deze mensen allemaal zijn aangesloten bij een landelijke vereniging. Al moet ik toegeven dat het wel goed is voor de variatie. Kijk als je nu over het fokprogramma dat de Raad van Beheer wil invoeren gaat praten, nou, dan trainen wij over een aantal jaren geen honden meer met stamboom, dat is duidelijk.”

H&S: We hadden het net over de plannen van de Raad van Beheer waarin inteelt en lijnteelt in de toekomst aan banden zullen worden gelegd. Is het in jouw ogen onmogelijk om te werk te gaan zonder inteelt en lijnteelt?

Jan: “Ja, dat kun je rustig zo stellen en de natuur laat dat zelf iedere keer weer zien. In een kleine populatie van tijgers, leeuwen etc. wordt een selectie gemaakt waarbij het dominante mannetje zich de vrouwtjes toe eigent. Dat wordt in de natuur allemaal binnen zo’n groep geregeld maar het blijft één populatie. Kijk nu naar de KNPV, dat is een hele kleine groep, zo’n twintig of dertig jaar geleden was er ook maar een hele kleine groep honden die als dekreuen gebruikt werden. Die relatie zie je nu nog terug, dus ik denk dat het binnen de KNPV heel kort bij inteelt zit. Daarom hebben we nu ook allemaal goede honden, althans goed genoeg om een KNPV certificaat mee te halen. Je hoeft dus niet meer zo diep na te denken bij de keuze van een dekreu binnen de KNPV, daar zit wel verwantschap in bij de teef. Je moet alleen wel opletten dat je geen erfelijke afwijkingen hebt want wat dat betreft heeft de Raad van Beheer wel weer gelijk. Toch vind ik dat ze van de werkhondenrassen eigenlijk af moeten blijven. Iedere beperking die je een serieuze fokker oplegt, is er een teveel, dat is voor mij zonder meer een feit. Toen ik begon met fokken in 1971 wist ik dat ik mijn eigen dekreuen moest fokken en dat heb ik gedaan. Als de Raad van Beheer zijn plannen doorzet dan krijgen we hetzelfde als in Duitsland, daar hebben ze allerlei regelgeving. Teven worden daar gekeurd om te zien of ze geschikt zijn om mee te fokken. Zo’n keuring geeft echter geen enkele garantie dat de teef ook pups geeft voor het doel waarvoor ze gefokt worden. In mijn optiek kun je daar pas over oordelen als zo’n teef een nest heeft gehad. Ik vind zelf dat een teef die goede jongen geeft een goede fokteef is en meer hoeft zo’n teef ook niet te bewijzen.”

H&S: Een open deur misschien, maar wat is het belang van de werkhondenfok ten opzichte van de schoonheidsfok (of andersom)?

Jan: “Kijk, wij hebben een hond met bepaalde eigenschappen nodig om het KNPV of IPO-programma te kunnen beoefenen. Hij moet een goede neus hebben, moed, bewakingsdrift, etc. Dit soort zaken hebben geen prioriteit bij de schoonheidslijnen, daar hoeft je bij deze groep niet op te letten. Bij die groep moet je ervoor zorgen dat die honden aan de rasstandaard voldoen en gezond blijven, dat is alles. Wanneer een hond bepaalde eigenschappen niet nodig heeft voor het doel waarvoor hij ingezet wordt, dan wordt hier ook niet op gefokt. Als je bijvoorbeeld een hond koopt uit de Belgische Ringsport dan weet je helemaal niet of die een goede neus heeft want die hoeft helemaal niet te zoeken, althans veel minder intensief te dan binnen de KNPV of het speuren bij de IPO. Het programma in de Ringsport vraagt deze eigenschappen niet en dus wordt

hier ook niet bewust op gefokt. Dat geldt ook voor de achtervolgingsdrift wat voor een KNPV hond bijvoorbeeld heel belangrijk is bij het terugroepen. Je zult ook niet snel met een hond uit de Ringsport hoog scoren in het IPO, het komt natuurlijk wel voor maar je ziet het niet veel, je weet gewoon te weinig van die honden. Binnen de KNPV weten we wel alles over die bloedlijnen die we al jarenlang kennen; we kennen de minnen en de plussen van elke lijn. De een heeft bijvoorbeeld wat moeite met achtervolgen dus dan kan het terugroepen moeilijk aan te leren zijn, de ander is bijvoorbeeld een type hond die niet van harte wil revieren of zoeken. Nu zijn de hulpmiddelen en technieken om iets aan te leren tegenwoordig wel veranderd en de mensen zijn ook inventiever geworden, maar ik denk dat het vooral de honden zijn die beter zijn geworden en dat is gebeurd zonder dat men het beseft, daar heeft geen doel achter gezeten (uitzonderingen daargelaten). Dit komt dus weer doordat die populatie zo klein is dat er bijna altijd sprake is van verwantschap. Als je ziet dat er nu al honden zijn die een exacte plek aan kunnen geven waar ergens brand is ontstaan, dat is ongelooflijk. Op de eigenschappen die deze honden bezitten moet je heel zuinig zijn. Stel je nu eens voor dat zo’n hond uit lijnteelt is gefokt, dus uit een bloedlijn komt, dan moet je die eigenschappen toch vasthouden! De reu of teef die dat zo sterk heeft, komt uit een combinatie die dat heeft weergegeven, dat moet je aanhouden dus je blijft ook in die richting fokken. Met zo’n hond ga je niet outcrossen maar blijf je in de lijn.

Als er dan beperkingen worden opgelegd v.w.b. het aantal dekkingen van zo’n reu dan gaan die eigenschappen verloren en zijn we niet slim bezig. Er moeten juist zoveel mogelijk nakomelingen van deze hond komen en deze moeten over zoveel

CHAMP
DOGFOOD

- Premium Regular Extra brokken zijn door hun hoge voedingswaarde uitermate geschikt voor normaal actieve tot actieve (sport)honden.
- Een relatief kleine hoeveelheid is al voldoende om uw hond in topconditie te houden.
- Bovendien bevordert Premium Regular Extra een sneller herstel na activiteiten.

**PREMIUM
REGULAR
EXTRA**

Bronco Perle de Tourbière.

mogelijk landen verspreid worden zodat die kwaliteiten behouden kunnen blijven. Helaas is het echter zo dat wanneer iemand een teef heeft en gefascineerd is van een bepaalde reu en daar een nestje mee wil fokken, er nagenoeg nooit gekeken wordt naar de teef. Ik denk dat juist in de werkende hond die specifieke eigenschappen vastgelegd of zelfs versterkt moeten worden, en dat heb ik het niet alleen over moed. Dat is nu juist het doel van het fokken van een werkhond. Mij is ooit door julie redactie de vraag gesteld wat de inbreng van een teef is bij een nest en daar heb ik eigenlijk mijn mening wel over. Het is namelijk afhankelijk hoe die teef is gefokt. Is die teef sterk op lijn gefokt en is die lijn goed en is dat bij de reu minder, dan levert die teef bij een combinatie meer dan een reu. Als je dus een teef hebt met een hele sterke bloedlijn en een reu met een hele sterke bloedlijn dan is het zeer wel denkbaar dat je twee type honden in het nest aan zal treffen; een die helemaal lijkt op de teef en de ander die helemaal lijkt op de reu, of op de voorouders want dat speelt natuurlijk ook nog een rol. Kijken en een selectie maken is natuurlijk ook nog een belangrijk punt, want welke reu kies je nu voor een teef? Dat is een verhaal apart. Dit doe ik veel op basis van de ervaring die ik heb opgebouwd met mijn lijn. Individueel gedrag dat je ziet in een pup, kun je herkennen van een van de voorouders van deze hond. Dan ga je nadenken hoe die voorouder zich destijds ontwikkeld heeft en weet je of je verder wilt met deze pup. Dit kan een positieve bijdrage leveren in je keuzes. Er zijn ook mensen die alles baseren op het exterieur, dat heb ik in het begin ook wel gedaan en met outcrossen is dat ook het enige waar je naar kunt kijken, maar het is toch belangrijk om te weten hoe die vader of overgrootvader van zo'n pup eruit ziet of zich gedraagt en ik weet dat want ik die heb ik zelf gehad. Er wordt bij out-

Arco Perle de Tourbière.

cross ook veel afgegaan op een stamboom maar als je de hond in kwestie zelf niet kent dan heeft dat natuurlijk nog weinig waarde. Met al deze zaken heb ik me voordat ik stamboom ging fokken, beziggehouden. Ik denk dat ik een belangrijke bijdrage heb geleverd aan de populatie van werkende Mechelaars met stamboom in Nederland en ik heb altijd op lijn gefokt wat ze nu willen verbieden, dus zeg het maar. Een andere manier van fokken is ook wel te vinden maar die duurt ontzettend lang. Als je heel goed met die outcrossen omgaat kun je ook ver komen maar het blijft toch invloed van beide kanten en je weet nooit hoe het een zich verstaat ten opzichte van het ander. Bovendien kunnen bepaalde eigenschappen net zo snel weer verdwijnen als je ze hebt opgebouwd. Ik heb mezelf als eerste doel gesteld honden te gaan fokken met stamboom die goed het KNPV programma en andere sportdisciplines kunnen beoefenen. Daarnaast heb ik me tot doel gesteld mooie honden te fokken en ik denk dat ik daar in ben geslaagd dus ik kan eigenlijk stoppen, maar ik wil trainen met door mij zelf gefokte honden dus zo lang als ik blijf trainen blijf ik ook fokken. Ik vind het zelf fijn om een goede hond te hebben en dat gun ik anderen ook graag. Ik kan er ook echt van genieten dat Frans Janssen destijds zo goed in de IPO heeft gedraaid met Arco (zoon van Bronco) en ook van het succes van Jo Slangen, Mart Bos, en nog vele anderen, dat geeft je als fokker toch een stukje voldoening."

H&S: Gebruik jij altijd verschillende reuen op een teef?

Jan: "Om te beginnen maak ik altijd gebruik van een fokplan. Ik weet nu al precies welke nesten er in de toekomst op de planning staan, in mijn hondenadministratie heb ik nu al lijstjes gemaakt welke reu welke teef gaat dekken. Als ik begin te fokken met een jonge teef dan gebruik ik altijd 2 reuen, dat wil zeggen dat ik voor het eerste nest de ene reu gebruik en voor het tweede nest die andere reu. Dan volg ik de pups van beide nesten en gebruik ik vervolgens altijd de reu die het beste nest heeft gegeven. Die reu blijft dus altijd die teef dekken."

H&S: Op welke leeftijd van reu of teef beslis jij welke combinatie er gaat komen?

Jan: "Eigenlijk doe ik dat al voordat zo'n hond geboren is. Ik heb nu al een stamboom uitgewerkt van een combinatie waarvan de pups nog geboren moet worden. Zoals eerder gezegd staan daar twee reuen boven die ik wil gebruiken en nu wordt het bepalend hoe dat teefje zich laat zien. Als ze duidelijk bepaalde eigenschappen bezit of hier juist wat minder van heeft, dan is dat bepalend voor de keuze van de reu. Uiteindelijk beslis ik definitief wanneer zo'n teefje ongeveer een jaar is. Dan spelen gedrag, eigenschappen, moed, enz. natuurlijk allemaal mee."

Zimba Perle de Tourbière.

Kampioensschaal Objectbewaking 1988 : Jan met Speedy.

H&S: Stel dat jij een pup verkoopt als huishond en een pup in de KNPV, hoe liggen dan de verschillen qua karakter op leeftijd van zo'n twee jaar?

Jan: "Meestal zijn ze beiden sociaal, een huishond die ik terug heb gekregen door omstandigheden heb ik afgericht in de KNPV dus ik zou zeggen dat er geen verschil in zit. Ik vind overigens dat een goede huishond de beste politiehond kan zijn. Een mindere huishond, die schrikt als de bel gaat of als er een krant door de brievenbus wordt gedaan, is ook geen goede politiehond. Wat dat betreft is de Mechelaar een ideale hond. Ik noem hem altijd een 'arme-mensen-hond'. Hiermee bedoel ik dat hij geen extra onderhoud vereist, zoals trimmen en dergelijke. Maar hij staat altijd voor je klaar, altijd, hij laat zelfs zijn bak met eten staan om mee te kunnen, om bijvoorbeeld met je te gaan trainen. Kijk, en dat moeten we koesteren. Ik denk dat de Mechelaar nog een van de weinige hondenrassen is die ongeschonden is en dat moeten we natuurlijk zo houden."

H&S: We hadden het net al even over de op handen zijnde regelgeving van de Raad van Beheer, als dat allemaal doorgaat hoe moet het dan met jouw fokkerij?

Jan: "Dan denk ik dat ik afhaak. Het aanbod van dekreuen die de kwaliteit moeten brengen binnen de werkende Mechelaars zal dan schrikbarend afnemen. Het aantal zal te laag worden om de huidige kwaliteit in stand te houden. Bovendien denk ik dat die regels alleen maar fraude in de hand werken. In België mag met een teef maar één nest per jaar gefokt worden. Dit heeft wel als gevolg dat er daar bij sommige fokkers met meerdere teven veelal hele grote nesten van 12 of meer pups geboren worden. Daarmee wil ik die mensen niet veroordelen, zij proberen immers een goede hond te fokken, maar wel de regelgeving."

H&S: Hoe denk jij over de kwaliteit van Nederland in het algemeen op het gebied van fokken?

Jan: "Ik ben er van overtuigd dat er in Nederland t.o.v. de rest van de wereld de beste Mechelaars worden gefokt en dat is ook herkenbaar aan het KNPV en het IPO programma. Als je nu een KNPV hond neemt of een Franse of Belgische Ringsporthond, dan zie je het verschil al duidelijk in de zelfstandigheid die een KNPV-hond moet hebben in vergelijking met de Franse Ringsporthond. Zo'n Franse pakwerker ontwijkt de hond. Daarmee geef je toch aan zo'n hond aan dat je schrik voor hem hebt. Als er iemand bij ons op de club komt die een hond heeft

die net niet moedig genoeg is, dan leren wij zo'n hond op de Franse wijze de aanval. De pakwerker doet zijn werk zodanig dat de hond denkt dat de pakwerker bang voor hem is. Binnen de IPO zie je bijvoorbeeld weer honden die veel beter afgericht zijn, voornamelijk in het appèl. Dit is binnen de Belgische en Franse Ringsport minder van belang, en de afstanden zijn ook veel kleiner. Hier wordt dus binnen de fok minder op gelet. Overigens heeft de Ringsport zeker ook z'n sterke kanten zoals bijvoorbeeld het voorwerpbewaken. Voor mij staat het vast dat de Nederlandse honden de beste ter wereld zijn, dat kun je ook zien aan de hoeveelheid honden die worden geëxporteerd uit Nederland."

H&S: Heb jij ooit wel eens een teef afgericht?

Jan: "Ja een keer maar die heb ik na verloop van tijd gebruikt voor de fokkerij. Ik kan wel met een teef werken, dat maakt voor mij niet zoveel uit. Kijk, ik pas me niet aan bij een hond, dat doe ik nooit. Ik ben de africhter en ik vind dat het andersom werkt: bij mij is het altijd zo baas zo hond. Het hangt natuurlijk ook wel een beetje van de hond af, maar ik heb doorgaans altijd honden die op dezelfde wijze werken; ze zijn herkenbaar in hun werk. Ik kan het waarschijnlijk ook niet op een andere manier. Wat heel belangrijk is binnen de sport is het denkwerk, want hondensport is een denksport. Een hond geeft altijd een reactie op hetgeen wij als africhter doen. Als een hond iets verkeerd doet of anders dan normaal dan zijn wij als africhters daar debet aan, anders vertoont de hond dit gedrag niet. Iets wat ik bij de africhting van een hond ook belangrijk vind, is dat de rol van een leider of instructeur niet te overheersend moet zijn. Toen ik 25 jaar geleden voorzitter werd van onze club heb ik het fenomeen instructeur meteen afgeschaft, dat zie je nu trouwens bij veel meer KNPV clubs. Een jong lid of een groene geleider moet natuurlijk begeleid worden. Deze geleider moet echter wel zelfstandig worden anders is de hond na verloop van tijd afgericht en weet de geleider nog niets. Laat de geleider zelf leren hoe hij zijn hond iets moet leren, dan wordt hij zelf een africhter en trainer. Als ik bij het IPO kijk waar een instructeur het denkwerk moet doen voor 20 honden en hun geleiders, dan lijkt me dat erg moeilijk. Zo'n man of vrouw ziet die honden 2 of 3 keer per week en is in mijn ogen dan niet in staat om een hond zo goed te kennen dat er advies op maat gegeven kan worden."

H&S: Heb jij honden gehad die achteraf gezien toch wel favoriet voor jou zijn geweest?

Jan: "Dat is moeilijk want ze lijken ook qua karakter eigenlijk allemaal op elkaar met hier en daar een klein nuanceverschil."

Toch heb ik Bronco altijd een hele fijne hond gevonden. Het was dan niet zo'n spectaculaire steller maar het was wel een hele degelijke hond. Daarnaast is Larco een spectaculaire steller en ook nog een mooie hond. Hij was eigenlijk vaak wat te moeilijk maar verder wel een heel fijn dier. Met Larco heb ik 3 certificaten gehaald en op deze samen maar 4 punten verloren, dus als het er op aan kwam, was hij er wel. Ik heb nu meerdere reuen en werk op het moment succesvol met Othar en Vito. Vooral met Othar, daar ben ik behoorlijk gek mee. Als ik die afleg en tegen hem praat dan kijkt hij mij aan, dan zie ik die ondeugd. Om de zoveel tijd dan daagt hij me weer eens uit en dat vind ik mooi. Hij heeft net iets meer dan de gemiddelde hond en dat is, vind ik, ook een voorwaarde voor een dekru, niet alleen in zijn werk maar ook qua karakter."

H&S: Iedereen heeft zo zijn methodiek om een pup uit het nest te kiezen, hoe bepaal jij zelf een nestkeuze?

Jan: "Ik heb eigenlijk geen methodiek. Als ik bij een nest sta dan valt mijn oog op een pup en dat kan zijn door gedrag of de expressie op zo'n koppie. Ik vind het wel belangrijk dat hij op zijn vader of grootvader lijkt, dus duidelijk herkenbaar is aan mijn lijn. Als de teef niet van mijn afstamming is, dan kijk ik wel naar het exterieur: welke lijkt het meeste op de honden uit mijn bloedlijn? Ik ben met zo'n nestkeuze eigenlijk heel snel klaar. Ik heb wel eens een hondje aangehouden waarvan iedereen zei: "hoe kom je erbij" maar dat bleek later toch een hele goeie te zijn. Ik zag de 'negatieve' kanten van de pup en herkende deze van een van zijn voorouders. Ik ging na welke goede eigenschappen bij die voorouder tegenover deze negatieve eigenschappen stonden en concludeerde dat deze ruimschoots opwogen tegen dat negatieve aspect. Ik wist dus al wat ik van de pup in de toekomst kon verwachten. Als ik een bepaalde pup wat minder vind dan zeg ik dat. Als ik weet dat mensen een huishond komen uitkiezen, dan probeer ik de keuze wel eens iets te sturen. Maar soms komen hier mensen om een pup uit te zoeken en zeg ik: 'je kunt hem uitzoeken met je ogen dicht', want dan weet ik dat het toch wel goed komt. Luister, een pup heeft geen karakter, dat zegt iedereen wel, maar een pup heeft eigenschappen, het karakter wordt op latere leeftijd gevormd. Het spreekwoord "zo baas zo hond" zou er niet zijn als een pup werd geboren met een vaststaand karakter. De baas en de omgeving hebben daar zeker nog invloed op."

H&S: Wat vind jij van het hedendaagse keuringsreglement bij de KNPV?

Jan: "Ik vind dat er niet alleen met een praktisch oog naar het

keuringsreglement moet worden gekeken; het sportieve element is ook belangrijk. Hier zou men onderscheid moeten maken, temeer omdat het wedstrijdelement afneemt. Het is namelijk niet mogelijk om deel te nemen aan de belangrijkste wedstrijd van de KNPV, de "Kampioenswedstrijd" als je niet de totaalscore van 440 punten behaald. Alle inspanningen ten spijt, als je op de keuring 1 of 2 punten verspeelt, is er geen herkansing, dus de hond wordt verkocht. Risico's van blessures worden niet genomen voor bijvoorbeeld deelname aan een afdelingswedstrijd. Als dit dan bij herhaling gebeurt, is men al gauw geneigd om niet meer op dat laatste puntje te trainen. Al snel is men tevreden met gewoon een goed certificaat en er wordt vaak direct op de keuring verkocht. Het huidige systeem nodigt niet uit om honden aan te houden en dit komt de africhtingskwaliteit niet ten goede. Men is al snel tevreden want het maakt voor de prijs van de hond niet uit of je nu 420 of 438 punten behaalt. Het niveau daalt en de activiteiten nemen af, ook op afdelingsniveau. Kortom, het hele sportieve element van de KNPV gaat verloren. Ik ben ervan overtuigd dat als de activiteiten op een andere manier ingevuld gaan worden (en dan hoeft je echt niet alles overhoop te halen) het veel beter kan gaan. Het keuringsreglement is een belangrijk middel om het niveau op te waarderen en het oefenen voor ons weer aantrekkelijker te maken, mits het goed toegepast wordt. Geroutineerde trainers die omwille hiervan zijn afgehaakt of niet meer voor het laatste puntje willen trainen, zullen weer actiever worden, wat weer ten goede komt aan de activiteiten bij de clubs. Sinds ik door het hoofdsponsorschap contact heb met het hoofdbestuur van de KNPV, kaart ik dergelijke zaken zeker aan. Het KNPV-programma is het mooiste programma dat er is. Wereldwijd bestaat er geen beter programma en dit mag niet verloren gaan. Daarom vind ik het bijzonder jammer dat we momenteel een beetje afglijden. De huidige tendens moet doorbroken worden en dat kan naar mijn mening ook. De KNPV gaat me echt aan het hart. Ik ben immers begonnen met fokken dòòr en vòòr de KNPV."

We komen aan het eind van een uiterst interessant gesprek met een man waarbij van tijd tot tijd zijn de glinstering in zijn ogen verraden dat de fokkerij van karakter-Mechelaars voor hem een passioneel gebeuren is waar hij zich vol overgave op stort en waar -gezien de prestaties- enige trots hem niet ontzegd kan worden.

Tekst en foto's : redactie Hondensport & Sporthonden